

LJUDSKI GLAS

Glasilno „Kmetško-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljatve za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6/1.

Varstvo poljskih delavcev.

Meščanske stranke zidajo z največjo vnemo kitajski zid okoli jugoslovanskih dežel. Za ta kitajski zid se je že davno skrila naša „diplomacija“, za tem zidom leži onemogla naša zunanja politika.

Sploh pa živimo v znamenju obrane. Ne delamo drugega, le branimo se. Branimo se komunističnih muh od zunaj, branimo se časopisov, revij in knjig, ki izhajajo v drugih državah. Velik mora biti v Beogradu tisti aparat, ki išče vse tuje časopise in revije, in jih potem prepoveduje čitati in študirati vsem SHS-državljanom. Veste, če zapiše kak tuj časopis: „V Jugoslaviji, odnosno SHS, poznajo vladajoči krogi še prav malo, kaj je to socialna politika“, je takoj dotičnemu časopisu vstop v našo državo prepovedan, češ, ta časopis nesramno hujska proti državi SHS, kjer se cedi med in mleko.

Povejmo pa odkrito, zakaj nam prepovedujejo tuje časopise. Samo zato in le zato, ker noče vlada, da bi ljudje vedeli, kako delajo in kako napredne, socialne zakone pripravljajo druge države.

Poglejmo samo na varstvo poljskih delavcev. Kje imamo v Jugoslaviji en sam zakon, katerega namen bi bil, da štiti poljske delavce? Niti enega ni! Poljski delavec ni zavarovan za bolezen, ni zavarovan za nezgodo. Edina pravica, ki jo ima, je ta, da dela ko črna živina.

Kadar onemore, kadar mu opešajo moči, takrat pa si lahko ureže v grmovju palico, pa gre od hiše do hiše. To je pravica, ki mu jo dopušča zakon in dovoljuje orožnik, pa samo tako dolgo, dokler ne prestopi občinske meje.

Službenega razmerja pri nas do danes še ni nihče uredil. Na shodih govore župniki in čivkajo kaplani, da mora biti deležen pravica tudi poljski delavec. To pesem pa čivkajo in godejo samo na shodih. V parlamentu pa zagodejo drugo pesem, ki se vedno enako konča: **dela naj uboga para.**

Rešitev vsega socialnega zla leži v delu, najresnejšem delu. Toda: delati moramo vsi in delajo naj tudi oni, ki vlečejo iz žuljev poljskih delavcev le dobiček, pa se ponosno imenujejo samostojne kmete.

borila delavnemu ljudstvu nebroj pravic. Nebroj takih pravic, katere bi našemu agrarcu zmedle um in pamet, če bi jih le slišal.

Deželni zbor za Nižje Avstrijsko na primer je sprejel zakon z dne 14. julija 1921 o delavnem redu poljskih delavcev.

Tam so torej že rešili vprašanje, katerega tukaj še niti začeli niso. Samostojneži, ki se grejejo in vedre sedaj v vladi, imajo le to skrb in to nalogo, da poljski delavci ne pridejo do svojih pravic. Klerikalci so imeli že ponovno priliko dejansko pokazati ljubezen do poljskega delavca, tega ubogega trpina, pa odločili so v stranki vedno oni, ki uboge delavske pare izrabljajo in zato je čakal poljski delavec do danes zastoj rešitve.

Za mesta so sprejeli po dolgem obotavljanju, odlaganju in popravljanju poseiski red. Torej le za služkinje v mestu. Kaj bi ne mogli rešiti takrat tudi perečega vprašanja služkinj in hlapcev na deželi? Lahko bi rešila Brejčeva vlada to vprašanje, če bi imela srce za to. Tega ni storila, pač pa le zato ne, ker je denar tisti, ki odločuje v tej „ljudski“ stranki.

V prihodnji številki si ogledamo malo natančnejše ta avstrijski zakon.

Nove volitve v agrarne odbore.

Ministrstvo za agrarno reformo je razpustilo vse občinske agrarne odbore in naredilo, da se izvedejo nove volitve. Do osnovanja novih odborov delujejo še stari odbori.

Volitve se bodo vršile v občinah, ki so že lani volile občinske agrarne odbore, in tudi v tistih občinah, ki priglasijo sedaj zanimanje pri izvedbi agrarne reforme. Razumljivo je, da se morejo zanimati za to samo one občine, kjer se nahajajo ali je vsaj v neposredni bližini kako veleposestvo. Občinski urad izda izjavo, ki vsebuje poleg imena občine in veleposestva z imenom lastnika tudi na kratko razloge, s katerimi utemeljuje zanimanje občine do agrarne reforme. To izjavo mora poslati: **Agrarni direkciji v Ljubljani.** To naj pa izvršijo samo tiste občine, kjer ni še bil izvoljen občinski agrarni odbor, ali pa kjer ni bila občina sploh še prijavljena.

Ta prijava je velikega pomena in neobhodno potrebna za ureditev občinskih agrarnih odborov. Brez te prijave ni mogoče vpoštevati prošnji posameznih interesentov. Lanskó leto je bilo dovoljeno, da nekateri občinski uradi oziroma njih župani niso priglasili občine, kjer pride agrarna reforma v poštev. Krivda leži na tem, da si niso bili vsi župani svesti velike važnosti občinskih agrarnih odborov in da niso — hote ali ne-hote — vršili svoje dolžnosti. Najbrže iz posebnih razlogov. Občinarji teh občin vsled tega torej niso bili sodeležni dobrot agrarne reforme. Posamezniki so pozneje reklamirali, ali njih reklamacij ni bilo mogoče vpoštevati, ker je samo občinski urad upravičen, da prijavi interesiranost.

Zato priporočamo občanarjem, da nadzorujejo občinske urade in njih župane, če so se priglasili za agrarno reformo ali ne.

Ko odpošljejo vse občine, ki se lani niso priglasile, te izjave, se odredijo takoj volitve za občinske agrarne odbore.

K Peskovi aferi.

V ljubljanski občini so skozi desetletja odločevali liberalci. Pri zadnjih volitvah pa so volilci sklenili drugače. Od 48 mandatov so dobili liberalci le 18. Zato so prenehali biti večinska stranka in hočeš nočeš sprijazniti bi se morali z opozicijskim črnim kruhom. Človek bi sodil, da jim je dovolj mlečnega večinskega kruha, da bodo upoštevali voljo volilcev, pa se prelagodili izpremenjenemu položaju. Toda tega niso storili. Če nismo dobili županskega mesta iz lepa, poskusimo to doseči iz grda: to je bila parola liberalcev.

Začeli so gonjo. V dveh smereh se je gibala ta gonja. Prvič: proti komunistom, drugič: proti novo izvoljenemu županu.

Poštenjaku se bo morda čudno zdelo, zakaj se vlečejo liberalci s tako silo za župana. Zakaj se tako krčevito drže ljubljanske občine. Toda: ljubljanska občina nudi marsikomu tečno koritce in vrhu tega je postalo pereče vprašanje liberalnega ugleda. Na deželi se živ krst ne briga za liberalce. Živ krst ne nasede več na limanice negativne liberalne politike. Edino zaslonbo so imeli doslej v Ljubljani in ostalih mestih. Čim izgube sedaj še Ljubljano, lahko priobčijo prihodnji dan v svojih glasilih strankino smrtno naznanilo. Pesku očitajo nemoralno, kaznivo nagnjenje. Zato ne spada na župansko mesto. Gnjusen, blaten je bil boj, ki ste ga bojevali liberalna in narodno-socialistična stranka.

Pametno je bilo zato stališče socialne demokracije do zadnjega časa, da se ni umešavala v to umazano pranje perila, da je posvečala prostor v svojem časopisju važnejšim vprašanjem, nego pa je vprašanje, ali je Pesek moralen ali ne.

V soboto pa je „Naprejev“ beogradski poročevalec podal vsebino akta, ki dokazuje, da je Pesek res nesposoben za ljubljanskega župana.

Povemo odkrito: nam ta članek ni ugajal. Ugajal nam ni zaradi tega, ker socialna demokracija nima časa, brskati po osebnih Peskovih aktih.

Kaj bi ne bilo bolje, da bi pobrskal naš poročevalec rajši po aktih Guštanjske jeklarne, kaj bi ne bilo bolje, da bi naš poročevalec rajši povprašal pri ministru Puclju, kje leži viničarski red, v koliko je dozorelo bolniško in nezgodno zavarovanje kmečkega delavstva? In gotovo bi bilo boljše, da bi poročevalec pisal o agrarni reformi, kakor pa naznanjal svetu priče za Peskovo nemoralno življenje. Brez zamere!

* * *

Op. ur.: Za nas ta zadeva še ni končana. Štirje učitelji so pred mnogimi leti baje zvedeli

Precej drugače so drugod. Precej drugače v Nemški Avstriji, kjer je močna socialna demokracija izdelala nebroj zakonov in pri-

neposredno, da je peti učitelj, g. Pesek, moralno pokvarjen. Takrat tega niso nikomur povedali, čeprav bi bili kot vzgojitelji mladine dolžni opozoriti šolske oblasti na nevarnost, ki preti narodu, če se širi taka pokvarjenost naravnost iz šole. Danes pa, ko gre za politično gonjo vladne stranke proti g. Pesku kot politiku, danes ko imajo od te vladne stranke pričakovati raznih koristi, danes so šele ogorčeni nad moralno pokvarjenostjo g. Peska in podajajo proti njemu izjave, kakršne potrebuje vladna stranka. G. Pesek trdi, da je nedolžen, da bo iskal zadoščenja pri sodišču, takoj ko bo zvedel za imena obrekovalcev. Počakali bomo, da izreče sodišče svoje mnenje. Za ljubljansko politiko pa upamo, da ta afera vendarle ne bo prinesla liberalnega župana, kakor hočejo diplomatje.

Krivda, ki jo očitajo g. Pesku, se nam zdi bolj nevarna, nego komunizem. Ker je bilo mogoče najti izjemne zakone proti komunistom, bi bila vladna stranka našla tudi zakon, ki bi za take krivde podaljšal državnemu pravdnstvu pravico zasledovanja. Tak zakon ne bi bil nemoralen, vsekakor boljši, nego če zasleduje in sodi politična oblast sama. Pa — počakajmo!

K agrarni reformi.

Agrarno reformo so si mnogi predstavljali tako, kakor da imajo kar naenkrat pravico na lepo posestvo. Tega seveda niso pomislili, da niso sami, da je treba vedeti najprej, koliko zemlje je za razdelitev na razpolago, potem pa koliko je družin, ki imajo pravico na to zemljo. Ker imajo večinoma tisti, ki so že itak dovolj premožni, navadno največji apetit, imajo po njih mnenju tudi največjo pravico, tisti pa, ki nič nimajo, mislijo v svoji ponižni nevednosti, da itak nimajo kaj dobiti. Ko so volili lansko leto agrarni odbori, so po večini zmagali premožnejši sloji, ker so bili bolj poučeni. V mnogih krajih agrarnih odborov niti volili niso, dasi bi jih bilo treba. Premožni župani so si mislili: čemu agrarni odbor, če ga ne bo, bom vse itak sam reševal. Revno ljudstvo se pa ni brigalo, ker ni vedelo za to, ker ni poznalo svojih pravic in dolžnosti. Če je slišalo kaj o agrarni reformi, si je mislilo: saj je že čas! Brigalo se pa ni zanjo, delalo ni zanjo, tako, da na Slovenskem skoro ni občine, kjer bi se kaj ukrenilo v ljudski blagor.

Po nekod je ljudstvo spoznalo, da ni nič. Jezilo se pa ni nad seboj, na svojo nevednostjo in zaspanostjo, temveč je iskalo krivcev drugod, navadno tam, kjer jih ni. Po nekod agrarni odbor zato ni mogel ničesar drugega okreniti, ker se občinarji niso mogli med seboj sporazumeti, koliko in katere zemlje bo dobil v najem ta ali oni. Tudi sosednje občine se niso mogle pobotati, vsaka je vlekla na svojo stran, na zadnje je pa imel glavno besedo uradnik, občinarji pa jezo in sovraštvo.

Tudi med našimi ljudmi je bilo v nekaterih občinah tako. Po nekod so se zato odrekli celo socializmu, češ, da nič ne pomaga...

Zob: (16. nadaljevanje.)

Socializem in vera.

Modrovanje navadnega človeka.

Če bi bil hotel Jezus učiti idealno nesebičnost, bi bil rekel: Namesto da ljubiš samega sebe, moraš ljubiti svojega bližnjega! Ker je pa vedel, da je taka idealna ljubezen nemogoča, je učil le pametno in mogočo ljubezen do bližnjega, ki naj bo enaka ljubezni do samega sebe. Pa tudi to je v drugem stavku še bolj praktično razložil: Karkoli ne želiš, da bi drugi tebi storili, ne stori tudi ti drugim! Ali ni neumno, če kdo trdi, da je ta nauk idealističen? Nam se zdi ta nauk prav pameten in nikakor ne bi bilo nemogoče po njem se ravnati.

Jezus je zavrgel egoizem in altruizem enako. Namesto gole sebičnosti in gole nesebičnosti ti je postavil zahtevo po ljubezni do vseh, torej do družbe. Ljubezen do družbe je pa socializem.¹ Če delamo za družbo, smo

Danes objavljamo naredbo, da se imajo vršiti nove volitve v agrarne odbore. Pa ne samo tam, kjer so že dozdej bili taki odbori, temveč tudi v tistih občinah, ki so jih lani zaspale, oziroma kjer je župan za nalašč zamudil potrebno prijavo.

Delavno ljudstvo na kmetih opozarjamo, naj se letos bolj briga za to. Naj nikar ne čaka, da se bodo drugi zanj brigali, temveč naj samo vzame svojo usodo v roke, naj čita, naj se shaja k resnim razgovorom in naj potem tisto, kar je spoznalo za pametno in koristno, tudi resnično izvede.

Da se ne bo zopet ponavljal žalostni slučaj, da so se prišli v strankino tajništvo pritožiti upravičenci šele po volitvah, da jih samostojnejši niso pustili voliti. Seveda jih niso pustili, pa so prav imeli. Kdor ni v volilnem imeniku vpisan, ne sme voliti; veliko prej so se imeli ti reveži pobrigati in iti pogledat, če so vpisani ali ne!

Vi, ki čitate, povejte to vsem tistim, ki mislijo, da bodo drugi delali za njih pravice.

Dopisi.

Sv. Peter pod Sv. Gorami. Slaba vest poslanev SKS. Poslanci in agitatorji samostojnežev se dobro zavedajo, da imajo slabo vest in se radi tega ne upajo med kmečko ljudstvo, ne da bi si zagurali pri političnih oblastih asistenco orožništva. Vrhunec drznosti in nemoralnosti je v tem oziru dosegel poslanec samostojnežev Urek. Ta človek, ki nima nobenega pojma o demokraciji, je dal sklicati v naši občini v Rainerjevi gostilni javen ljudski shod, na katerem se je zbralo okoli dve sto ljudi. Pri otvoritvi shoda so zborovalci zahtevali, da se izvoli predsednik, ki naj bi predsedoval na shodu. Na to je začel neolikani surovež poslanec Urek s psovki: barabe! Kaj vas to briga! Jaz bom shodu sam predsedoval. Ko so pa zborovalci vseeno izvolili za predsednika shoda našega sodruha župana Geierja, ni hotel g. Urek govoriti pod socialističnim predsednikom, ker ima slabo vest. Poslal je svojega pomočnika po orožništvo. Ko je že po navodilih okrajnega glavarstva Brežice pripravljeno orožništvo prišlo z orožjem na zborovališče, so začeli Urekovi pretepači dejansko napadati. Orožništvo se je vedlo strankarsko, ker ni prijelo napadalcev, temveč je čakalo na trenutek, ko bi eden ali drugi od navzočih napravil kak protinapad. Naši kmeti so pa pokazali, da stojijo na mnogo višji stopnji izobrazbe in kulture, kakor pa g. Urek z njegovimi priganjači, ker bi sicer lahko v velikanski premoči, kakih 200 proti 8 samostojnežev in trem orožnikom, zdrobili Ureka z njegovimi pristaši. Zapustili so s protestom zborovališče in pustili Ureka, naj govori samemu sebi in orožnikom.

Zahtevamo od deželne vlade oziroma pokrajinskega namestnika, naj da ta slučaj izrabljajta oborožene sile v strankarske namene preiskati in krivce strogo kaznovati.

Iz Selške doline nam poročajo sodrugi, da se je tamkajšnji delavec Matija Rant na Lukovici preoblekel iz rdečega petelina v črnega

vrana. Pravijo tudi, da je opustil naš „Ljudski glas“ in naročil lažnjivega „Domoljuba“. Toliko v vednost ostalim sodrugom, da ne bodo vsega zaupali petelinom, ki pridejo s farovškega dvorišča, ker grejo včasih tudi kmalu nazaj.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Naši klerikalci so hudo jezni, ker jim je vlada zavrnila rekorze, ki so jih vložili proti izidu občinskih volitev, in ker ni bil izvoljen njih župan. V „Slov. Gospodarju“ z dne 1. septembra so izlili nekoliko svoje jeze ter se prav po krščansko nalagali. Pravijo, da so „laži-socialdemokratje“ volili samostojnega župana, zato so pa oddajali samostojnejši Strniščanom mleko, mast in moko. Bilo bi pod našo častjo odgovarjati na to umazano krščansko laž, zato se omejimo na to, da spomnimo hudobneže na božjo zapoved: Ne laži! Seveda to tudi mnogo ne bo pomagalo. V spovednico gredo, gospod župnik jim opere njih kosmato vest — in potem smejo zopet lagati na novo.

Občinska seja. (Nagajivost gosp. župnika.) V nedeljo 4. t. m. se je vršila občinska seja. Med drugim je bila na dnevnem redu tudi vloga gospoda župnika za popravo župnišča. Pa zakaj ni g. župnik vložil te prošnje v času, ko je bil občinski odbor v rokah klerikalcev? Vidimo torej, da je gospod župnik vložil prošnjo bolj iz porednosti, nego iz potrebe. Gosp. župnik je pa najbrže hotel doseči še nekaj drugoga. Dobro je vedel, da bo prošnja odklonjena. Po „brezvercih“ je pa le treba udrihati, da bodo pa imeli potem material za udrihati po „brezvercih“. Toda takrat se je pa urezal. Prošnja je bila enoglasno odklonjena, za odklonitev so torej glasovali — čudež vseh čudežev — tudi klerikalni odborniki. Gospod župnik ne bo kaše pihal!

Griže pri Celju. V 35. številki „Kmetijskega lista“ z dne 1. septembra se je nekdo spozabil in zahvalil kar v imenu vseh ob požaru prizadetih za izposlovanje brezobrestnega posojila. Prav lepo bi bilo to, če bi se bilo onih 150.000 kron razdelilo res nestransko med vse prizadete. Povedati moramo javnosti, da bolj strankarsko in krivično sploh ni mogoče postopati, kakor se je to vršilo pri razdeljevanju tega denarja. Tisti, ki bi brezobrestnega posojila res potrebovali, niso nič dobili, tisti pa, ki imajo denar naložen v hranilnicah, so pa dobili kar po 30.000 kron in še več. Sliši se in tudi verjetno je, da je nesel marsikak samostojnež dotični denar takoj v hranilnico. Mislimo torej, da bi dotičnim ne bilo potreba brezobrestnega posojila. Sliši se tudi, da se tožba rešuje, da bi dobili odškodnino samo nekateri. Odvetnika, kateremu se je tožba izročila, se pa plačuje iz denarja, do katerega smo vsi prizadeti upravičeni. Čas je že, da se ta razdelitev konča in ne izgovarja, da je treba plačati odvetnika. Mislimo, da so prizadeti prej nego tožba. Ta denar je bil last vseh prizadetih. Samostojnejši naj torej dobro pazijo, kdo je ta denar sprejel, kar tako se ne damo ogoljufati.

Bogati kmeti pravijo, da ne bodo rili korenja za nas delavce. To je prav „samostojneško“. Toda vsaka krivica se maščuje. Obračunali bomo tudi z vami!

zmanjšali tisto neskončno razdaljo med filozofsko sebičnostjo in nesebičnostjo tako, da je sploh ni več, sebičnost in nesebičnost se pri pravem socializmu ne dasta več ločiti, kajti iz sebičnosti dela nesebično za družbo v prepričanju, da bo vsako izboljšanje položaja družbe izboljšalo tudi njegov položaj.

To je pomen Jezusovega nauka: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.

Ta Jezusov nauk ima torej že ves socialistični nauk v sebi, kolikor se tiče filozofije. Če bi se bil ta nauk dosledno izvajal, bi bil sploh zadoščal za človeštvo, čeprav se današnji socialistični nauk bistveno razlikuje od Jezusovega. To pa ne zato, ker imamo zdaj drugačno filozofijo, temveč zato, ker smo spoznali, da je za preprosto ljudstvo življenje veliko več nego filozofija, da torej ne bo mo-

norca dela iz te besede, kdor misli, da je „soci“ psovka in nas z njo zmerja, kakor tolikokrat delajo razni božji namestniki, ki imajo vsi latinske šole in to torej dobro razumejo, ta se dela pravzaprav norca iz Jezusovega nauka o ljubezni do bližnjega, kajti soci pomeni prav isto kakor bližnji.

goče združiti človeštvo v en sam hlev potom gole filozofije, temveč da bo to mogoče šele potom tistih organizacij, ki bodo združevale ljudstvo tudi za resnično življenje. Socializem je gospodarski nauk, o Jezusovem nauku pa pravijo, da je bil le nauk, kako prideš v nebesa.

Pravijo. Res pa ni! V Jezusovih časih je bilo zelo veliko prorokov, ki so učili vsak svojo vero. Govorili so o bogu ali pa o bogovih vsi, delali so za nebesa vsi, toda vsi ti nauki so imeli namen osrečiti ljudstvo na tem svetu. Če so govorili toliko o nebesih in nebeškem kraljestvu, je bil to pri večini samo simbol, to je podoba, ki je pomenila srečo.

Čeprav so mnogi verovali v posmrtno življenje in torej tudi v nebesa in pekel, vendar je tudi za te veljalo, da je srečno življenje na tem svetu najboljša priprava za oni svet. Že iz časov pred Jezusom imamo ohranjene knjige, ki prav modro razlagajo: Čemu bi se imel bati smrti? Naj bo naša duša umrjoča ali ne, če bo kakšno plačilo po smrti, ne bo moglo biti slabo, če sem živel na tem svetu dobro in pošteno.

Preprosto ljudstvo si je pa vse take podobne razlagalo prav po domače. Saj je še

¹ Socius je latinska beseda za tovariša ali druga, za sočloveka ali sodruga, in kdor se

Polzela. „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe“, je naš župnik kot Kristov namestnik najbrže s prižnice že večkrat pridigal. Toda pri njem samem to ne drži. Sam namreč na ta lep Kristov nauk sploh ne misli. To mu hočemo dokazati. V hiši cerkvene podružnice Podvin stanuje že več let uboga družina, ki obdeluje tudi tamošnji vinograd. En član te družine je član KDZ in to gospoda župnika jezi. Na njegov ukaz je še stari občinski odbor pred razpisom novih občinskih volitev odpovedal delo in stanovanje tej ubogi družini. Če bi g. župnik le malo mislil na vse lepe krščanske nauke, ne bi se mogel maščevati na tak ne lep način.

Viničarji so zares še pravi sužnji. Pravice ne morejo najti! Kako dolgo še?

Po svetu.

Od delavca do profesorja. Znameniti češki violinski virtuoz Viktor Švec, ki je bil preje preprost delavec, je postal profesor na bratislavskem konservatoriju.

Iz Rusije. V Tambovu so odkrili zaroto, ki je nameravala urediti Rusijo na federativen način z avtonomnimi provincami. Udeleženci so bili aretirani.

„Stockholms Tidningen“ poročajo, da so v pokrajini Samara gladni kmetje oplenili več posestev in da se vstaja širi.

Usmrčeni zarotniki. Agence Havas javlja iz Londona: V Petrogradu, Kijewu in Odesi vlada zaradi rdečega terorja panika. Mnogo oseb je bilo aretiranih, ko se je zasedila antisovjetska zarota, ki jo je zasnoval profesor Tangraev. Tangraev in 60 drugih zarotnikov, med njimi princea Tumanova in več sovjetskih funkcionarjev so usmrtili.

Petljurove tolpe so v okolici Berdičeva zažgale skladišče s 7000 pudi žita. Sploh poizkušajo ovirati oddajo žita v Ukrajini na vse mogoče načine.

Se eden. Boljševiki so v mongolski stepi popolnoma uničili armado kontrerevolucionarnega generala Ungerna, njega samega in njegov štab pa ujeli. Tako je končal še en pustolovec Denjikinove in Kolčakove baže.

Napori Anglije. V odgovoru, ki ga je poslala angleška vlada Devaleri, izjavlja angleška vlada, da praktičnega izvajanja principa „vladaj s pristankom vladanih“ ne more sprejeti kot temelj konference, ker bi bila angleška vlada s tem obvezana sprejeti vsake zahteve Delaverove, ki bi mogel zahtevati celo ustanovitev republike in odkloniti krono. Konferenca na tej podlagi ni mogoča. Delavera bo imel na konferenci priliko, načeti vprašanje garancij glede vseh točk angleških predlogov, o katerih misli, da kršijo svobodo Irske. Angleška vlada ne more misliti, da bo Delavera vztrajal pri odklonitvi angleških predlogov, ne da bi jih proučil na konferenci.

Požar. V londonskih ladjedelnicah je izbruhnil velikanski požar, ki je napravil velikansko škodo.

Stavke v severni Franciji. Od 16. avgusta stavkajo delavci v celi tekstilni industriji v severni Francoski, ker so hoteli delodajalci znižati mezde po kategorijah od 15 do 30 od-

stotkov, kar po sodbi delavstva nikakor ne zadostuje za najnujnejše življenske potrebščine. Tekstilnemu delavstvu so se pridružili prometni in stavbinski delavci.

Šest milijonov nezaposlenih v Zedinjenih državah. Kakor poroča „Petit Parisien“ iz Washingtona, je predsednik ameriške delavske zveze objavil, da je sedaj v Zedinjenih državah ameriških že šest milijonov delavcev nezaposlenih.

Vstaja v Albaniji. Albansko pleme v skadrski Maleziji, ki je popolnoma solidarno z miriditsko republiko, je poslalo Miriditom pomoč. Sedaj se vodi borba ob reki Rioli ob skadrskem jezeru med vstaši in četami tiranske vlade.

Zveza narodov. Na drugi skupščini zveze narodov je bil Karnebeck z 21 glasovi od 38 glasov izvoljen za predsednika.

Grki so zažgali Eski Šehir v Mali Aziji. Mesto je skoro popolnoma pogorelo. Grki seveda ne priznavajo, da bi bilo to barbarsko dejanje njih dejanje, vendar je preočito, da izhaja z njihove strani iz maščevanja za dobljene batine. Tem slabše zanje, bodoče batine ne bodo zato nič manj krepke.

Nemška vlada zanikuje pangermanistični nacionalizem. Iz verodostojnih virov poročajo, da bosta nemško brambno in notranje ministrstvo izdala prepoved udeležbe državnih brambovcev in varnostne straže pri nacionalističnih prireditvah. Prestopki se bodo kaznovali z odstranitvijo iz armade oziroma varnostne straže.

Roparji ustavili brzovlak. Kakor javlja „Pester Lloyd“ so roparji napadli brzovlak Bukaresta—Budimpešta ne daleč od Barševa. Ustavili so vlak sredi proge. Vdrli so v spalni voz in omamili speče popotnike s kloroformom ter odnesli mnogo stvari. Ameriškem konzularnemu uradniku so ukradli zlato zobovje iz usta in potem so zločinci pobegnili.

Položaj v Burški. Iz severnega odseka ni nobenih poročil. Položaj neizpremenjen. Štajerski odsek: Orožniški ravnatelj Ornauer se pripelje danes z avtomobilom v Hartberg, kjer se sestane z voditelji skupin v Fürstenfeldu, Hartbergu in Fehringu ter z ententnimi častniki k skupnemu posvetovanju o prodiranju.

Kaj pa Anglija? V Baltiškem morju so te dni zapazili veliko angleško brodovje, s estoječe iz trinajst enot, med njimi več velikih križark in rušilcev. Še ne dolgo temu, ko je neka angleška križarka s tremi rušilci obiskala baltiške države in jim prinesla „pozdrav iz Anglije“. Od tega britanskega akta vljudnosti je še preveč kratek čas, da bi ga bilo treba že danes ponoviti in to s tolikimi bojnimi pomorskimi enotami. To je stvar, ki da vsekakor misliti.

Romunija je v Vatikanom sklenila konkordat, ki priznava tudi uradno katoliško vero v državi.

Miriditska vstaja. Miriditi so ujeli Hussein bega Husatija s celim oddelkom, broječim tisoč mož, s katerimi je četoval. Ko so njega in njegove čete razorožili ter popolnoma oplenili, so ga odvedli v svoja brda.

Železniška nesreča. Blizu Rima sta trčila tovorni vlak in kopalški vlak iz Ladispolija skupaj. Iz Ladispolija prihajajoči osebni vlak

je zaradi napačno postavljenih ogibov trčil s tovornim vlakom skupaj, in sicer na mestu, kjer je na eni strani globel. Osem voz osebnega vlaka je strmoglavilo v globočino. Dogajali so se strahoviti prizori. Dosedaj so dognali, da je 37 mrtvih in 150 ranjenih.

Nemiri na Irskem. Po vesteh iz Londona je prišlo v Belfastu do krvavih spopadov, katerih vojaštvo ni moglo preprečiti. Položaj na Irskem se je še bolj poostrel zaradi tega, ker je nenadoma izbruhnila stavka železničarjev na severnemu delu otoka. V Spikeislandu je 450 sinfajnovcev aretiranih, ki so izjavili, da bodo začeli stavko z gladovanjem.

Vlečejo. Tržaška in dunajska zbornica se pogajata z južno železnico glede reduciranja železniškega tarifa za izvoz avstrijskega blaga preko Trsta na Balkan.

Gornješlezjsko vprašanje pred zvezo narodov. Svet zveze narodov je v resoluciji izjavil, da je želeti, da se pretres gornješlezjskega vprašanja poveri zastopnikom Belgije, Brazilije, Kitajske in Španije. Njih delo ne bi bilo navezano na noben pravilnik. Vendar je zveza narodov pripravljena, da se vsak čas sestane k proučevanju rezultatov preiskav.

Tedenske vesti.

Ptujski župan. V ponedeljek dne 12. t. m. je bil zopet izvoljen pri ponovnih županskih volitvah sodrug Lozinšek z nadpolovično večino.

Kolonizacija v Vojvodini. Ministrstvo za agrarno reformo je sklenilo, da odslej nikomur več ne bo oddajalo zemlje v Vojvodini, kakor samo še dobrovoljcem. Če bi se še kdo obrnil na agrarno ministrstvo s prošnjo za zemljo, bi se mu ta nakazala v južnih krajih.

Naseljevanje in kolonizacija južnih krajev. Po uradnih podatkih se je naselilo od 1. septembra 1910 do 20. avgusta 1920 v Južni Srbiji 6861 družin na prostoru, ki meri okrog 58.000 ha. Leta 1919. so se naselile 1302 družine na zemljišču, ki meri 12.000 ha, 1920. 3484 družin na prostoru 29.000 ha. Ena družina je dobila okrog 8050 ha zemlje, kar srednji kmečki družini popolnoma zadostuje. Število hektarjev je seveda izražena povprečno, ker so dobile nekatere zadrage veliko več. V Bitoljskem okraju je še okrog 40 tisoč hektarjev prostega zemljišča, na katerem se more naseliti še okrog 5000 družin. S kolonizacijo in naseljevanjem v tem okraju se bo začelo še to jesen. V poštev pridejo posebno istrski begunci. Prva skupina naseljencev bo znašala 150 družin. Bitoljski okraj je znan kot eden najbogatejših okrajev v Srbiji.

Pritožbe protikrivnični razdelitvi zemlje. Na podlagi sklepa ministrskega sveta je ministrstvo za agrarno reformo izdalo naredbo vsem okrožnim agrarnim oblastim, naj podaljšajo za 20 dni rok za vlaganje tožb zoper nepravilno razdelitev zemlje in izvajanje agrarne reforme.

Nepotreben odbor. V parlamentarnih krogih se govori, da se bo v kratkem sestavil državni odbor, v katerem bodo zastopani parlamentarci in zastopniki ministrstev. Ta novi od-

dandanes tako! Ko so slišali naši ljudje pri prevratu po svetovni vojni o socializmu, ki bo zdaj zmagal in vse prav lepo uredil, so si predstavljali takoj, da se bodo v par mesecih piške tako razmnožile in socializirale, da se bodo same peklo in kar v usta skakale vsem, ki si bodo pozeleli. Malo je manjkalo, pa bi bili vilice in nože proč pometali, češ da jih ne bo več treba. Mnogo jih je pa bilo, ki so v resnici proč metali, ne sicer jedilno orodje, pač pa drugo še bolj važno orodje: svojo pamet; ne delati, ne varčevati, ne pre-mišljevat, nič se jim ni ljubilo, češ, saj bo kmalu vse naše! Ko niso hotele prileteti socialistične piške, so začeli upati na komunistične, posebno ker so mnogi proroki tako prepričevalno in navdušeno govorili, da so komunistične piške bolj velike in bolj okusne od socialističnih.

Tako je bilo tudi v Jezusovih časih. Namesto da bi delali, so čakali po vogalih, zabavljali proti krivovercem, žalili njih bogove itd., toliko časa, da so bili obsojeni na smrt, ki so si je tako želeli. Pametni kristjani so že takrat opozarjali na to, da mučeniška smrt ni zaslužna, če ni potrebna. Pozneje je

bilo to opetovano izraženo, pa vendar so se še vedno našli preprosti ljudje, ki so hoteli na lahek način priti v večno nebeško veselje. Na lahek način, kajti lažje je zaslužiti si nebesa z naglo smrtjo, kakor pa z dolgotrajnim trdim življenjem med strašnimi skušnjavami. Kajti za človeka je pozemsko življenje res le ena sama neprestana skušnjava, če mu ne stoji na strani družba.

V tem pomenu torej niti Jezusov nauk ni bila samo gola filozofija, temveč je imel tudi za življenje svoj globok pomen. Ostal pa je pri veliki večini brez vpliva, ker ga je preprosto ljudstvo napačno razumelo. Kakor čebele na med, tako so šli prvi kristjani v smrt. To je bila strašna zmota, kajti za svojo srečo mora človek živeti in delati, ne pa se v zid zaletavati! Jezusovemu nauku so se imeli udati popolnoma, ne samo zaradi večnega dobička, ki so si ga hoteli z mučeništvom pridobiti. Ta zmota je bila tem večja zato, ker so zaradi svojega večnega dobička po navadi zelo škodovali družbi, ki so jo imeli po Jezusovem nauku ljubiti.

Taka zmota je pa preprostemu ljudstvu opravičljiva. Nevedno je in nerazsodno. Ko

sliši o simbolih, o podobah in primerah, jih razume s preprostim svojim razumom prav po domače. Besede sliši, pomena ne razume. Vsa filozofija mu je zato zapečateni knjiga — če ni v ozki zvezi z njegovim vsakdanjim življenjem.

Zato je socializem svoje filozofične temelje zavestno popolnoma odločil od vseh simbolov, posebno od vsega tistega, kar spada na ono stran meje našega razuma, v večnost. Socializem je nauk od tega sveta in za ta svet. Niti filozofičen nauk ne mara biti, čeprav ima svoje temelje utemeljene v filozofiji, temveč hoče biti predvsem gospodarski nauk.

Lačnih ne mara nasititi z filozofijo, žejnih ne napojiti z obljubami, nagih ne obleči z upanjem, temveč hoče vse delavne ljudi prepričati, da je le delo edini vir blagostanja in sreče, naj torej ne čakajo svoje rešitve od čudežev, naj se ne dajo razdruževati niti po verah, niti po plemenih, niti po kakršnihkoli drugih razlikah, temveč naj se trdno združijo proti tistim, ki nič ne delajo. Kajti lenuhi so edini škodljivci človeške družbe.

bor bo imel dolžnost, da bo vršil priprave za vse državne in javne manifestacije in da bo vodil propagando v državi in inozemstvu.

Država in cerkev. Po konferenci ministrov s predstavniki arhierejskega sabora pravoslavne cerkve, na kateri je prišlo do sporazuma glede rešitve svečeniških vprašanj, je vlada obvestila zastopnike katoliške in muslimanske vere v državi, da se bodo tudi njihovem svečeništvu zagotovila njihova prava, kakor pravoslavnim. Vlada se namerava po posebni komisiji takoj lotiti načrta zakona, ki bo uredil državnopravne odnošaje cerkve in njihovega položaja napram državi.

Dve drobtinici od naše zunanje politike. Italijanski arditii še vedno pašujejo v luki Baroš. Kaj bo s to lukco, vladni možje še (?) ne vedo. — Za albansko vprašanje se belgrajski diplomati zelo zanimajo in bi radi nekaj severno-albanskih divjih plemen pridobili za Jugoslavijo, to baje vsled gesla: Albanija Albancem!

Zopet bo dvignjen kakšen sekvester. Ministrskega predsednika Pašiča je posetil ameriški milijarder Fillon. Misli se, da se je govorilo o velikem našem posojilu v Ameriki.

Znak duševne omejenosti. Mariborski listič „Tabor“ se čudi, da vlada že ni odvzela poštni debit glasilo tržaških socialistov „Il lavoratore socialista“, ker ne piše ravno po volji naše buržoazne družbe.

Radikalci pripravljajo preobrat v vladi. Kakor poročajo listi je izdal ministrski predsednik Pašič kot predsednik glavnega odbora radikalne stranke proglas vsem okrožnim odborom, v katerem pravi, da je treba začeti preureditev radikalne stranke, katero je treba na vsem teritoriju naše kraljevine reorganizirati. V tem proglasu se govori tudi o odnošajih radikalne stranke napram drugim strankam.

Načrt invalidskega zakona je izdelalo ministrstvo za socialno politiko. Predložen bo parlamentu v sklepanje. Načrt zakona smatra invalidom vse one, katerih delovna sposobnost je vsled vojnih posledic zmanjšala za najmanj 20 odstotkov. Zakon jemlje v obzir tudi družinske člane invalidov, ter vdove in sirote padlih v vojni. Naši poslanci bodo na invalidni zakon obračali skrbno pažnjo za interese in zahteve vojnih invalidov, vdov in sirot.

Novo laško divjaštvo. Fašisti so zažgali Narodni dom v Sv. Ivanu pri Trstu. In belgrajska vlada se ne zgane in izvoznicarstvo proti Italiji je kakor cvet v polni spomladi.

Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za Slovensko ozemlje v Ljubljani prične z izdajanjem lastnega lista „Vojni invalid“. List bo izhajal 14 dnevno. Dopise je pošiljati na uredništvo, Šelenburgova ulica šte. 6-II.

Gospodarstvo.

Živina iz Nemčije. 1. oktobra t. l. dosepejo v našo državo prve pošiljatve nemških goved in ovac, katere prejme naša država na račun vojne odškodnine. Dobili bomo 17.000 goved in 60.000 glav ovac.

Pečujski premog za Jugoslavijo. Trianonska mirovna pogodba določa, da nam mora Madžarska iz pečujškega premogovnika dobavljati pet let premog. Sklep reparacijske komisije se pa glasi, da mora znašati kontingent 54% tamošnjega premogovnika. Danes se izkoplje v premogovniku vsak dan 250 vagonov premoga, tako da bi morali dobiti okrog 135 vagonov. Vendar pa od evakuacije pa do danes nismo dobili še nič. Radi tega preti nevarnost, da se železniški promet v Baranji in Banatu ustavi.

Neuspeh Vzhodnega sejma v Bratislavi. Kakor poroča praška „Tribuna“ je doživel Vzhodni sejem v Bratislavi popoln neuspeh.

Obnavljanje nemške trgovske mornarice. Listi so objavili nekoliko podatkov o gradnji novih trgovskih ladij po nemških ladjedelnicah. V prvih šestih mesecih letošnjega leta so samo ladjedelnice v Hamburgu zgradile 24 novih ladij v skupni težini 142.000 ton. Večino teh ladij je naročila tvrdka Stinnes. Tudi v Bremenu in Stetinu se pridno gradijo nove ladje.

Uvoz surove kave v našo državo je znašal lanskega leta 4.170.361 kg v vrednosti 45.583.929 dinarjev. Od tega je samo iz Italije prišlo 2.249.281 kg za nekaj čez 23 milijonov dinarjev.

Produkcija petroleja v Rumuniji. Meseca junija t. l. je znašala produkcija petroleja 78.000 ton, to je za 20.000 ton manj kot meseca julija, ko je znašala le okrog 60.000 ton. Vzrok nazadovanju je pomanjkanje električne sile in slab promet. Iz tega vzroka moramo pričakovati znatno zvišanje cen petroleju na svetovnem trgu.

A L. (Konec.)
Michigan Film Co., družba z neomejeno zavezo.

„Ravnatelj in glavni solastnik tvrdke Michigan Film Comp. gospod Lavoir si dovoljuje cenjenemu občinstvu oznaniti, da se je njegova hčerka Arabela poročila z gospodom Viljemom Kostrolom, solastnikom iste filmske družbe.“

Tako se je glasilo naznanilo, s katerim je postal naš znanec Viljem milijonar, mož krasne Arabele Lavoirjeve ter zet njenega napihnjene očeta. Kako se je kaj takega moglo zgoditi, zvevmo takoj, če prisluzkujemo razgovoru obeh mož, tasta in zeta.

„No, sedaj, ko je Arabela tvoja žena, dragi Viljem, mi smeš brez vseh okolnosti izdati svojo tajnost, kako da se ti je posrečilo odnesti Arabelo pri belem dnevu iz njene sobe brez najmanjšega vika in krika, čeprav so jo na moje povelje stražili številni služabniki kot dragoceni biser.“

„To je bilo kaj lahko,“ je smehljajoč se odgovoril Viljem Kostrol. „Ko ste me odbili in rekli, da mi ne daste Arabele nikdar, mi ni preostalo drugega, kakor da jo ugrabim in vas tako prisilim, da privolite. Začel sem prav tako, kakor takrat v Narodni banki. Arabela je bila z menoj sporazumljena, služabniki so pa molčali zato, ker sem jim dejal, da filmujemo novo dramo „Ugrabljena milijonarjeva hči“. Nasprotno, ko sem jo odnašal skozi okno, mi je eden izmed slug še lestvo držal, da se ni prevrnila, a drugi je pomagal Arabeli skozi okno. Moj pomočnik je vrtel kljuko kinematografičnega stroja, da bi tako prevaral služabništvo, policaje in občinstvo na ulici. Ostalo vam je pa že znano. Z Arabelo sva odšla na deželo in mirno počakala vaše privolitve.“

„Viljem, ti si falot, z vsemi žavbami namanjan!“ je pritrjeval gospod Lavoir. „Načrt filmanja je resnično izboren in upam, da ga bom še sam mogel nekoč uporabiti. Mladenič si še, toda od tebe si človek marsičemu nauči!“

Tak je bil torej vzrok, zakaj je postala krasna in bogata Arabela žena ubogega, toda prevejanega Viljema Kostrola.

V mali, stranski uličici starega Chicaga, v onem delu mesta, kamor se baje niti najdrznejši vlomilec ne upa, se je pripetil vesel dogodek. K stražniku št. 1284, ki se je ravnokar naslonil na zid stare barake in zadremal, je naenkrat pristopil debel, starejši gospod s ščipalnikom na nosu in se izkazal kot ravnatelj „Michigan Film Comp.“ Zvestemu čuvaju zakona je potrkal na ramo in mu dejal: „Prijatelj, čez četrte ure se tu malo poveselimo. Filmujemo namreč novo dramo in upam, da nam ne boste delali zaprek. Tu imate malenkost, da si privežete dušo v tem mrazu!“ Spustil mu je v roko pet dolarjev, nakar je policaj salutiral in cincal dalje.

Za dobrih deset minut je zavezil v ulico rdeč avtomobil brez številke in iz njega je stopil mož s kinematografičnim strojem in se pripravil za filmovanje. Trije možje v črnih maskah so potegnili iz voza zvezanega moža s črnimi brkami in robcem v ustih.

„Sedaj se prične!“ je šepnil gospod ravnatelj policaju in se začel smejeti. Maskiranci so postavili zvezanega moža na hodnik, mu vrgli zanko okrog vratu in v trenutku se je zibal na obeestni svetilki.

„Izboren igralec!“ je pripomnil gospod ravnatelj. „Le poglejte, kako zna oponašati mrtvake. Še jezik je pomolil iz ust. To je naš najboljši komik, Viljem Kostrol!“

Policaj se je smejal, da se je držal za trebuh. Toda, ko so gospod ravnatelj, maskiranci in mož z aparatom sedli v avtomobil, je prišel k sebi in kričal: „Halo, vzemite vendar tudi komika s seboj!“

A nihče mu ni odgovoril, avto pa je hitro odpeljal.

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“. Oblastem je odgovoren Andrej Svetek. Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Čitajte naše brošure!

„Pot k socializmu“

Spisal Dr. Oton Bauer. • Prevel F. Uratnik.

Cena samo 2 K.

Naroča se pri „Centralnem tajništvu JSDS“ v Ljubljani, poštni predal 168“.

Edini list, ki brezobzirno zastopa Vaše koristi, ki neustrašeno brani Vaše pravice, je:

N A delavski dnevnik

N A P R E J

Zatorej sezite po njem! Oklenite se ga! Naj se naroči po več somišljenikov na en Naprej! Le „Naprej“ spada v naše družine!

Proč z meščanskimi listi!

Mesečno stane 24 kron.

Naroča se pri upravi „Naprej“, Ljubljana, Frančiškanska ul. 6.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadrugnikom proti vkupitvi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obliki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE

= TRST - AMERIKA =

New-York — Buenos-Aires —

Rio di Janeiro — Santos

Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajništvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.